

Sygn. akt III U 40/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Józef Pawłowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewelina Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 28 listopada 2014 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy M. P. prawo do emerytury w ustawowej wysokości począwszy od dnia 20 listopada 2014 r.

Sygn. akt III U 40/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 stycznia 2015 r.

Decyzją z dnia 28 listopada 2014 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy M. P. przyznania emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca nie udokumentował 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Nie uznano okresu pracy w szczególnych warunkach od 15 listopada 1974 r. do 31 października 1995 r., ponieważ nie został on wystarczająco udowodniony. Świadcstwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 5 grudnia 1995 r. zostało błędnie wystawione, ponieważ nie określono w nim charakteru pracy na podstawie wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r., powołując się na przepisy resortowe nie określono stanowiska pracy – brak punktu.

Z przedłożonych przez wnioskodawcę akt osobowych nie można jednoznacznie stwierdzić, na jakich stanowiskach i w jakich okresach wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Natomiast z akt tych wynika, że wnioskodawca wykonywał inne czynności, które nie są zaliczane do pracy w szczególnych warunkach. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 1 miesiąca i 3 dni; składkowe – 23 lat i 11 miesięcy; uzupełniające - rola – 3 lat, 8 miesięcy i 4 dni; łącznie – 25 lat.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 16 grudnia 2014 r. wnioskodawca M. P., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Na uzasadnienie swojego stanowiska wnioskodawca podał, że był zatrudniony w Zakładzie Rolnym w N. w okresie od 15 listopada 1974 r. do 31 października 1995 r., w tym służba wojskowa zaliczana do okresu zatrudnienia, na stanowisku kierowcy – traktorzysty, w pełnym wymiarze czasu pracy, a ponadto w godzinach nadliczbowych, w soboty, niedziele i święta. Wykonywał takie prace, jak: orkę, bronowanie, sianie, koszenie traw, wałowanie, zwożenie siana, kopanie ziemniaków, buraków, opryski pól, sadów, wożenie omłotu, wywożenie obornika, sianie nawozów, dowożenie paszy, wywożenie nieczystości, prasowanie słomy i siana. Przez okres 3 miesięcy przed zwolnieniem z pracy pracował jako palacz kotła c.o. Zakład pracy na okoliczność pracy w szczególnych warunkach wystawił mu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, a fakt ten potwierdzić mogą również powołani przez niego świadkowie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Przemyśle ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. P., ur. (...), w dniu 5 listopada 2014 r. złożył wniosek o emeryturę, oświadczając w nim, iż jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale jednocześnie wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Do wniosku dołączył dokumentację poświadczającą przebieg zatrudnienia, w tym w szczególności: świadectwo pracy z dnia 31 października 1995 r. wystawione przez Gospodarstwo (...) Skarbu Państwa w O., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w Zakładzie Rolnym w N. w okresie od 15 listopada 1974 r. do 31 października 1995 r., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy ciągnika i palacza c.o.; świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 5 grudnia 1995 r. wystawione przez gospodarstwo (...) Skarbu Państwa w O., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w Zakładzie Rolnym w N. od 15 listopada 1974 r. do 31 października 1995 r., i w tym okresie stale, i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy ciągnika rolniczego.

W aktach organu rentowego zalega ponadto: kserokopia książeczki wojskowej, z której wynika, że wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową od 19 lutego 1975 r. do 21 września 1976 r., a ponadto był powołany do odbycia służby w KW MO w P. od 13 grudnia 1981 r. do 10 kwietnia 1982 r.; pismo Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa Oddziału Terenowego w R. Gospodarstwa (...) Skarbu Państwa w Administracji w M. z dnia 3 lipca 2003 r. skierowane do ZUS, z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w Gospodarstwie (...) w O. Zakład Rolny w N. w okresie od 15 listopada 1974 r. do 31 października 1995 r., a po odbyciu zasadniczej służby wojskowej podjął pracę w dniu 18 lutego 1977 r.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach rentowych dokumentacji, ZUS wydał zaskarżoną decyzję z dnia 28 listopada 2014 r., na podstawie której odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca nie udokumentował 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 1 miesiąca i 3 dni; składkowe – 23 lat i 11 miesięcy; uzupełniające - rola – 3 lat, 8 miesięcy i 4 dni; łącznie – 25 lat.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek emerytalny z dnia 5.11.2014 r.,
- świadectwa pracy, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach,
- kserokopia książeczki wojskowej,
- pismo Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa Oddziału Terenowego w R. Gospodarstwo (...) Skarbu Państwa w Administracji w M. z dnia 3.07.2003 r. skierowane do ZUS,
- zaskarżona decyzja ZUS z dnia 28.11.2014 r.

Przed tut. Sądem toczyło się postępowanie w sprawie odwołania wnioskodawcy M. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 29 stycznia 2013 r. dotyczącej ustalenia wysokości kapitału początkowego, w rezultacie którego Sąd Okręgowy

w P., na podstawie zgromadzonej w sprawie dokumentacji, wyrokiem z dnia 23 maja 2013 r. sygn. III U 305/13 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy M. P. prawo do ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r.,

z uwzględnieniem jako okresów składkowych, okresów zatrudnienia

w Zakładzie Rolnym w N. w następującym wymiarze: od 15 listopada 1974 r. do 18 lutego 1975 r., tj. 3 miesiące i 4 dni oraz od 18 lutego 1977 r. do 30 listopada 1991 r., tj. 14 lat, 9 miesięcy i 11 dni (punkt I); w pozostałym zakresie odwołanie oddalił (punkt II).

Dowód – dokumentacja zgromadzona w aktach tut. Sądu o sygn. III U 305/13, w tym w szczególności:

- kserokopia świadectwa pracy z dnia 31.10.1995 r. wystawione przez Gospodarstwo (...) Skarbu Państwa w O.,
- wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 23.05.2013 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca był zatrudniony w PGR Zakładzie Rolnym w N. od 15 listopada 1974 r. do 31 października 1995 r.

Wnioskodawca został zatrudniony w tym zakładzie pracy

na stanowisku kierowcy ciągnika. Do jego obowiązków należało bronowanie, oranie, opryski, kultywacje, wykonywanie podrywki, transport węgla, nawozów. Zimą przewoził ciągnikiem dostarczany wagonami – węgiel, saletrę, woził pasze do obory, rozwoził kiszonkę, woził ziemniaki do gorzelni, wywoził obornik.

Wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a często również do późnych godzin wieczornych.

W okresie wypowiedzenia stosunku pracy, a więc od dnia 31 lipca 1995 r. wnioskodawca był zatrudniony jako palacz c.o. Pracował wówczas w kotłowni, która ogrzewała 6 bloków należących do PGR.

Dowód:

1) dokumentacja przedłożona przez wnioskodawcę do odwołania, w tym: świadectwa pracy, świadectwo pracy w warunkach szczególnych z Zakładu Rolnego w N., kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej, wypowiedzenie umowy o pracę z dnia 24.07.1995 r., angaże z dnia 3.08.1992 r., 19.05.1992 r., 30.09.1987 r., rozliczenia podatkowe PIT-11 za 1999 r., informacja podatkowa za lata 1992-1994,

2) zeznania świadka A. H.,

3) zeznania świadka K. K.,

4) przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, w aktach tut. Sądu o sygn. III U 305/13 oraz w ramach całego prowadzonego w sprawie postępowania dowodowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków A. H. i K. K. oraz wnioskodawcy M. P., jako logicznym, spójnym, wzajemnie się uzupełniającym, a ponadto znajdującym potwierdzenie w dowodach z dokumentów. Wynika z nich jednoznacznie, w jakim charakterze i przy jakich pracach był zatrudniony wnioskodawca w spornym okresie czasu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy M. P. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Według § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Zgodnie z § 4 cytowanego rozporządzenia - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Bezsporne pozostaje, że wnioskodawca w dniu (...)r. ukończył 60 lat, jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale jednocześnie wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ponadto ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 1 miesiąca i 3 dni; składkowe – 23 lat i 11 miesięcy; uzupełniające - rola – 3 lat, 8 miesięcy i 4 dni; łącznie – 25 lat.

Istotą sporu w niniejszym postępowaniu była natomiast kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca M. P. był zatrudniony w warunkach szczególnych w Zakładzie Rolnym w N. w okresie od 15 listopada 1974 r. do 31 lipca 1995 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy ciągnika. Z powyższego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd wyłączył jednak okres od 19 lutego 1975 r. do 17 lutego 1977 r.

Ze zgromadzonej w sprawie dokumentacji wynika bowiem, że w okresie od 19 lutego 1975 r. do 21 września 1976 r. wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową, a po odbyciu zasadniczej służby wojskowej podjął pracę w dniu 18 lutego 1977 r.

Wskazane wyżej stanowisko wymienione zostało w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, dziale VIII – „W transporcie i łączności”, poz. 3 – „Prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych” oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, Dziale VIII, poz. 3, pkt 1 – „kierowca ciągnika kołowego”.

Należy mieć na uwadze, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi,

że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza,

że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty

oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych,

a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca,

w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 20 listopada 2014 r., a więc od ukończenia 60 roku życia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.